

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.6.7.
COM(2018) 436 final

2018/0225 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

**a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló egyedi
program létrehozásáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **Célok és indokok**

A „Horizont Európa” keretprogram létrehozására irányuló javaslat teljes mértékben összhangban van a Bizottságnak az Unió következő, a 2021-től 2027-ig tartó időszakra szóló hosszú távú költségvetésére irányuló javaslatával, valamint a munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás programjában a Bizottság által kijelölt kiemelt célokkal és a globális szakpolitikai prioritásokkal (a fenntartható fejlesztési célokkal). A javaslat emellett – a 2017. március 25-én elfogadott Római Nyilatkozatnak megfelelően – az Uniónak a 2020 utáni időszakra szóló elképzeléseit is támogatja.

A javaslat kiindulópontja az a gondolat, hogy a kutatás és az innováció (K+I) választ ad a polgárokat leginkább nyugtalanító kérdésekre, javítja az Unió termelékenységét és versenyképességét, alapvető szerepet játszik társadalmi-gazdasági modellünk és értékeink megőrzésében, és olyan megoldások kidolgozását teszi lehetővé, amelyek rendszerszinten adnak választ a kihívásokra.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 182. cikke szerint a keretprogramot olyan egyedi programok útján kell végrehajtani, amelyek meghatározzák végrehajtásának részletes szabályait, rögzítik időtartamát, és rendelkeznek a szükségesnek ítélt eszközökről. A Horizont Európa program végrehajtása az e határozatban megállapított egyedi program, valamint a védelmi kutatás területét szabályozó egyedi program útján történik.

Az e határozattal létrehozott egyedi program jogalapja az EUMSZ 182. cikke, valamint – az innováció támogatására helyezett hangsúly miatt – az EUMSZ 173. cikke.

A Horizont Európa keretprogram létrehozására irányuló javaslat háttéréről bővebb tájékoztatást a keretprogramot létrehozó jogi aktus indokolása tartalmaz (rendeletjavaslat „a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról”).

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslat előterjesztése a 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan történik. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg. A következő szakasz a javaslat egyes alkotóelemeit tárgyalja részletesen.

2. EGYÉB ELEMEK

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A keretprogram (a „Horizont Európa” elnevezésű kutatási és innovációs keretprogram) létrehozására irányuló javaslat (amely egyben a részvételi és a terjesztési szabályokat is megállapítja) a Horizont Európa általános és konkrét célkitűzéseit és felépítését határozza meg, továbbá nagy vonalakban ismerteti a keretében elvégzendő tevékenységet, míg ez a határozat az operatív célkitűzésekről, valamint a Horizont Európa egyes részeihez tartozó specifikus tevékenységekről rendelkezik.

Ez a jogi aktus tartalmazza a keretprogram végrehajtását és programozását szabályozó egyedi rendelkezéseket, különösen a következők tekintetében:

- a küldetések (a „Globális kihívások és ipari versenyképesség” pillér keretében),
- az Európai Kutatási Tanács (EKT),
- az Európai Innovációs Tanács (EIC),
- a munkaprogramok,
- a bizottsági eljárás.

Stratégiai tervezés

A Horizont Európa program végrehajtásának irányait a program keretében finanszírozandó kutatási és innovációs tevékenység **stratégiai tervezésének** inkluzív és átlátható folyamata fogja meghatározni. Keretében széles körű konzultációkra és eszmecserékre fog sor kerülni a tagállamokkal, a megfelelő körben az Európai Parlamenttel, valamint a különböző érdekelttel, köztük a civil társadalmi szervezetekkel a prioritásokról (ideértve a „Globális kihívások és ipari versenyképesség” pillér keretében végrehajtandó küldetések prioritásait is), valamint a megfelelő cselekvéstípusokról és az alkalmazandó végrehajtási formákról, különös tekintettel az európai partnerségekre.

A **stratégiai tervezés** keretében egy olyan többéves stratégia jön létre, amely megalapozza a munkaprogramok tartalmának meghatározását (11. cikk), egyúttal pedig elegendő rugalmasságot biztosít a váratlanul felmerülő igények és az esetleges válságok gyors kezeléséhez, valamint a Bizottság munkaprogramjaiban meghatározandó szakpolitikai prioritások figyelembevételéhez. A tervezési folyamat középpontjában a második pillér („Globális kihívások és ipari versenyképesség”) áll.

A Horizont Európa program prioritásai mindenkor nagyon szorosan követni fogják az Unió általános stratégiai prioritásait és szakpolitikáit. A stratégiai tervezés előrettekintő tevékenységen, tanulmányokon és más tudományos adatokon fog alapulni, és figyelembe veszi az Unió szintjén és nemzeti szinten meglévő kapcsolódó kezdeményezéseket. Interdiszciplináris és gazdasági ágazatokon átívelő szempontokra is kiterjed, és biztosítja a Horizont Európa keretében végzett tevékenység mindenkor eredményes koordinálását.

A stratégiai tervezés szigorúan összhangban lesz az Unió más programjaival, nem utolsósorban azért, hogy elősegítse a kutatásra és az innovációra fordított összegek eredményeinek gyorsabb terjesztését és hasznosulását.

A Bizottságnak a 2021-től 2027-ig tartó időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslata a korábbinál ambiciózusabb célt tűzött ki az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítésére, összesen az EU kiadásainak 25%-ában határozva meg az éghajlat-politikai célok elérésére fordítandó forrásokat. Azt, hogy a program hogyan járul hozzá e célérték eléréséhez, egy uniós éghajlati markerrendszer követi majd nyomon, amely megfelelő bontású adatokat és pontosabb módszertani eszközöket is alkalmaz majd, amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak. A Bizottság ezeket az információkat továbbra is minden évben az éves költségvetés-tervezet keretében, kötelezettségvállalási előirányzatok formájában fogja bemutatni.

Annak érdekében, hogy a programon belül minden lehetőséget ki lehessen használni az éghajlat-politikai célok teljesülésének előmozdítására, a Bizottság a program előkészítése,

végrehajtása, felülvizsgálata és értékelése során törekedni fog az e célok kapcsán szóba jövő intézkedések azonosítására.

Pillérek

A Horizont Európa keretprogram három szerkezeti egységből, úgynevezett pillérből áll:

- I. „Nyílt tudomány”
- II. „Globális kihívások és ipari versenyképesség”
- III. „Nyílt innováció”

I. pillér: „Nyílt tudomány”

Ez a pillér a jelenlegi keretprogramnak az Európai Kutatási Tanács, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések és a kutatási infrastruktúra kapcsán elért sikereire épül. Az Európai Kutatási Tanácsra vonatkozó különös szabályokat a 6–8. cikk tartalmazza.

II. pillér: „Globális kihívások és ipari versenyképesség”

Ez a pillér öt tematikus klasztert tartalmaz, amelyek együtt a globális kihívások teljes spektrumát lefedik, és amelyek finanszírozása felülről vezérelt módon, együttműködésen alapuló K+I-tevékenységek keretében fog történni:

- „Egészségügy”
- „Inkluzív és biztonságos társadalom”
- „Digitális gazdaság, ipar”
- „Éghajlat, energia és mobilitás”
- „Élelmiszerek és természeti erőforrások”

A klaszterek, amelyeket beavatkozási területek támogatnak, minden esetben több szakterületen, gazdasági ágazaton és szakpolitikai területen ívelnek át, és több együttműködést, illetve az uniós és a világszintű szakpolitikai prioritások szempontjából több hatást fognak eredményezni.

A teljes pillér felépítése a több hatást hivatott szolgálni.

Küldetések

A pillérhez kapcsolódóan kis számban konkrét célokat elérni hivatott küldetések kezdeményezésére is sor kerül, amelyek átfogó projektportfólión alapulnak, de a program más szerkezeti egységeiben végzett tevékenységeket és azok eredményeit is figyelembe veszik. A küldetésekre irányadó különös rendelkezéseket az 5. cikk tartalmazza.

A küldetésekről a Horizont Európa stratégiai tervezési folyamata keretében születik döntés, és tervezésük is részben itt történik a Bizottság szervezeti egységei, a tagállamok, az Európai Parlament és az érintett érdekelték együttműködésében.

A küldetésekhöz nem tartozik külön költségvetés, de a munkaprogramok meghatározzák azt az összeget, amelyből gazdálkodhatnak. A várakozások szerint a küldetések horizontális jellegűek lesznek, és több klaszterből is kapnak forrásokat.

Az első néhány küldetés már az első stratégiai tervezés nyomán el fog indulni. Az első két év tapasztalataiból kiindulva a későbbi munkaprogramok megnövelhetik a küldetések számát,

illetve kiterjeszthetik hatókörüket. Annak ellenére, hogy az Unió által a küldetések számára nyújtott támogatás időtartama a várakozások szerint nem fogja túllépni a 10 évet, és rendszeres felülvizsgálat tárgyát fogja képezni (a munkaprogramok ciklusaihoz igazodva), a küldetések várt hatásainak időkerete túllépheti ezt az időkeretet.

A küldetések tervezésében való részvétel és a végrehajtás irányítása céljából a küldetések céljára a Bizottság *felelős testületeket* hozhat létre. Ezek a testületek egy, az érdekelteket is mozgósító, a nyilvánosságot is megszólító tervezési folyamat eredményeire támaszkodva tanácsadással szolgálnak azzal összefüggésben, hogy mely küldetések esetében lehet nagy hatásra számítani. A küldetésekért felelős testületek munkájában egyfelől – részvételük és támogatásuk biztosítása érdekében – az érdekeltek, köztük a végfelhasználók képviselői, másfelől az Unió szakpolitikaival való kapcsolódások miatt a Bizottság szervezeti egységeinek képviselői fognak részt venni. A testületek tagjait főszabályként a Bizottság jelöli ki nyílt szándéknyilatkozási felhívást követően, figyelembe véve a szakértelem, a nemek, az életkor és a földrajzi megoszlás terén fennálló egyensúly fontosságát. Ugyanakkor megfelelő esetekben a már meglévő irányítási struktúrák is igénybe vehetők felelős testületként.

A Bizottságnak lehetősége lesz arra, hogy a végrehajtás és a kitűzött célok elérése érdekében, a lehető legjobb szakmai hozzáértés mozgósítása céljából *küldetésvezetőket* foglalkoztasson.

A végrehajtási rendelkezések lehetővé fogják tenni a „portfólióalapú megközelítés” alkalmazását, amelynek keretében a pályázatok elbírálása és kiválasztása, valamint a projektek lebonyolítása portfóliókba szervezett, nem pedig különálló cselekvéseken keresztül történik.

A pályázatok elbírálása független bírálók részvételével fog történni, akik azt a feladatot kapják, hogy úgy válasszák ki a projekteket, hogy azok együttesen, egységes portfóliót alkotva biztosítsák a küldetés teljesítését.

Az elbírálás és a kiválasztás kritériumait, valamint a küldetések elbírálásának szabályait (köztük a portfólióalapú megközelítés érvényesülését biztosító szabályokat) a munkaprogramok fogják meghatározni. A folyamat során arra kell törekedni, hogy a kiválóság és a hatások értékelése a portfólió szintjén történjék.

A portfólióalapú megközelítésbe más, a küldetés sikeréhez hozzájárulni képes projektek is bevonhatók, és a küldetések finanszírozásában különféle további szereplők, például alapítványok is részt vehetnek.

A „Horizont 2020” keretprogramban a küldetésekhez hasonló módon működtek a jövőbeni és a kialakulóban lévő technológiákra irányuló kiemelt kezdeményezések. Ezért a Horizont Európa keretprogramnak a jövőbeni és a kialakulóban lévő technológiák területén tervezett kiemelt kezdeményezései is küldetések formájában valósulnak meg, tehát teljesíteniük kell a küldetések feltételeit, és végrehajtásuk is ugyanazon eszköztár segítségével történik.

III. pillér: „Nyílt innováció”

Ez a pillér alapvetően két dologra összpontosít:

- az új **Európai Innovációs Tanácson** (EIC) keresztül az áttörést jelentő piacteremtő innováció szélesítésére (9. és 10. cikk), valamint
- az általános európai innovációs környezet javítását és továbbfejlesztését célzó tevékenységekre, ideértve az **Európai Innovációs és Technológiai Intézetnek** (EIT) nyújtott támogatást is.

Az EIC felállításához a Bizottságnak létre kell hoznia egy magas szintű testületet (az úgynevezett EIC-testületet), amely tanácsadással szolgál egyebek mellett az általános stratégiával, a célkitűzésekkel, a tevékenységgel, az elbírálási kritériumokkal és a szakértők kiválasztásával kapcsolatban. Az EIC cselekvéseinek végrehajtására vonatkozó munkaprogramot a Bizottság az EIC-testület ajánlásai alapján fogja összeállítani.

Az Európai Innovációs Tanács lesz az áttörést jelentő piacteremtő innováció uniós támogatásának egyedüli csatornája. Tevékenységének középpontjában a „Horizont 2020” keretprogram keretei között korábban hasonló céllal végrehajtott tevékenységek állnak, amelyek például a kis- és középvállalkozások által folytatott innovációra, a jövőbeni és a kialakulóban lévő technológiákra (FET Open és FET Proactive) és a kockázatfinanszírozáshoz jutásra (most az InvestEU Alapot létrehozó rendelettel összhangba hozva) irányultak.

A Bizottságnak lehetősége lesz arra, hogy az EIC tevékenységének végrehajtása érdekében programirányítókat foglalkoztasson. A programirányítókat nyílt, átlátható kiválasztási eljárás keretében kell kiválasztani.

Az EIC két fő finanszírozási eszköz, a *Pathfinder* és az *Accelerator* segítségével nyújt közvetlen igényre szabott támogatást az innovátoroknak, és mindkettő elsősorban alulról szerveződő módon, nagy kockázatot vállalva összpontosít az áttörést jelentő innovációra, az innovátorok igényeire és a proaktív irányításra.

A fejlett kutatást támogató *Pathfinder* eszköz a technológiafejlesztés korai szakaszától (konceptióigazolás, technológiaérvényesítés) a kereskedelmi hasznosítás korai szakaszáig (korai demonstrációs tevékenység, üzleti terv és stratégia kidolgozása) nyújt támogatást.

Az *Accelerator* eszköz az áttörést jelentő piacteremtő innováció továbbfejlesztését és piaci bevezetését kíséri el addig a pontig, ahonnan már a befektetők biztosítják normál kereskedelmi feltételek mellett a finanszírozást (például a demonstrációtól, a felhasználói teszteléstől, a kereskedelmi forgalmazás előtti gyártástól fogva, ideértve a tevékenységbővítést is). Ez az eszköz vegyesfinanszírozást biztosít az EIC-n keresztül (azaz közvetlen tőkefinanszírozást ötvözik a pénzügyi garanciák igénybevételeének lehetőségével).

Az *Accelerator* kiemelt hangsúlyt helyez a *Pathfinder* támogatásával folytatott innováció eredményeire, jóllehet olyan projekteket is finanszíroz, amelyek megvalósítása a Horizont Európa más részeiben, például az Európai Kutatási Tanács vagy az Európai Innovációs és Technológiai Intézet *tudományos és innovációs társulásai* keretében történik.

A „Nyílt innováció” pillér egy másik jellegzetessége, hogy az innováció kiteljesedéséhez szükséges környezet kialakítása érdekében szorosabb együttműködést irányoz elő az innovációs ökoszisztémákkal. Ez különösen – de nem kizárólag – az EIT-n keresztül valósul meg, amely egyes kiemelt területeken a tudományos és innovációs társulásain keresztül segíteni fogja a fenntartható innovációs ökoszisztémákat és a vállalkozói és innovatori készségek fejlesztését.

„Az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész

Ez a rész két fő elemből áll, amelyek közül az egyik „a kiválóság megosztására”, a másik pedig, amely a következő generációs szakpolitika-támogató eszközt is magában foglalja, az „európai K+I-rendszer megreformálására és megerősítésére” irányul.

Ez a rész magában foglal továbbá előzetekintő; a keretprogram nyomon követését és értékelését, valamint az eredmények terjesztését és hasznosítását célzó; az európai egyetemek

korszerűsítésére irányuló; a megerősített nemzetközi együttműködést támogató; valamint a tudomány, a társadalom és a polgárok támogatását célzó tevékenységeket is.

Végrehajtás

A Horizont Európa program végrehajtása során a Bizottság munkáját egy, a 182/2011/EU rendelet követelményeit teljesítő **bizottság** fogja segíteni (lásd a 12. cikket). A bizottság a napirendjén szereplő kérdésektől függően különböző formációkban fog ülésezni (lásd e határozat II. mellékletét).

Programtevékenységek

Az egyes pillérek keretében finanszírozott szakterületeket és a programtevékenységeket részletesen a javaslat I. melléklete tartalmazza. A leírás különös hangsúlyt helyez a stratégiai tervezésre, a terjesztésre és a kommunikációra, a hasznosításra és a piaci bevezetésre, valamint a szakpolitikai döntéshozatali folyamat támogatására és a nemzetközi együttműködésre, és megtalálható benne a végrehajtási módozatok és az általános elvek ismertetése is.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló egyedi program létrehozásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 173. cikke (3) bekezdésére, valamint 182. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 182. cikke (3) bekezdésének megfelelően a *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló, ...-i (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelettel³ létrehozott Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramot (a továbbiakban: Horizont Európa) olyan egyedi programok révén kell végrehajtani, amelyek meghatározzák a végrehajtás részletes szabályait, rögzítik a vonatkozó időtartamot és rendelkeznek a szükségesnek ítélt eszközökről.
- (2) A *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló (EU) ... rendelet a Horizont Európa általános és egyedi célkitűzéseit, valamint a program szerkezetét határozza meg, továbbá nagy vonalakban ismerteti az elvégzendő tevékenységeket, a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló ezen egyedi programnak (a továbbiakban: egyedi program) pedig a Horizont Európa egyes részeinek operatív célkitűzéseit és a kapcsolódó tevékenységeket kell meghatároznia. A *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló (EU) ... rendeletben meghatározott végrehajtási rendelkezések az egyedi programra is vonatkoznak, beleértve az etikai elvekre vonatkozó rendelkezéseket is.
- (3) Annak érdekében, hogy az egyedi program végrehajtása egységes feltételek mentén történjen, a Bizottságra végrehajtási hatáskört kell ruházni, hogy munkaprogramokat fogadhasson el az

¹ HL C [...], [...], [...] o.

² HL C [...], [...], [...] o.

³ HL C [...], [...], [...] o.

egyedi program végrehajtására. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek⁴ megfelelően kell gyakorolni.

- (4) A Közös Kutatóközpont (a továbbiakban: JRC) nem nukleáris közvetlen cselekvéseiről szóló egyedi program tudományos és technológiai tartalmát illetően konzultációra került sor a JRC-nek a 96/282/Euratom bizottsági határozattal⁵ létrehozott Igazgatótanácsával.
- (5) Tekintettel az éghajlatváltozás okozta problémák megoldásának szükségességére, és összhangban azzal, hogy az EU elkötelezte magát az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljai és a Párizsi Megállapodás végrehajtása mellett, ez az egyedi program hozzá fog járulni az éghajlati szempontok érvényesítéséhez és ahhoz az átfogó célkitűzéshez, hogy az uniós költségvetési kiadások 25 %-át éghajlat-politikai célok támogatására fordítsák. Az egyedi program keretében végrehajtott cselekvések nyomán az egyedi program teljes pénzügyi keretösszegének 35 %-a fog hozzájárulni éghajlat-politikai célokhoz. A releváns cselekvések meghatározására az egyedi program előkészítése és végrehajtása során, újbóli értékelésükre pedig a vonatkozó értékelések és felülvizsgálati folyamatok keretében kerül sor.
- (6) Az egyedi program keretében megvalósuló cselekvéseknek a piaci hiányosságok, illetve az optimálistól eltérő befektetési helyzetek kezelésére kell szolgálniuk arányos módon, elkerülve a magánfinanszírozás megkettőzését vagy kiszorítását, és egyértelmű uniós hozzáadott értéket kell képviselniük.
- (7) Tekintettel a kutatási és innovációs hozzájárulások fontosságára az élelmiszerek, a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés és a biogazdaság terén felmerülő kihívások kezelése szempontjából, valamint a kapcsolódó kutatási és innovációs lehetőségeknek a közös agrárpolitikával szoros szinergiában történő kiaknázása érdekében az egyedi program „Élelmiszerek és természeti erőforrások” klaszteréhez tartozó releváns cselekvések 10 milliárd eurós támogatásban részesülnek a 2021-től 2027-ig terjedő időszakban.
- (8) A digitális egységes piac megvalósításához, valamint a digitális és a fizikai technológiák közelítéséből adódó bővülő lehetőségek kihasználásához a beruházások fokozására van szükség. A „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramhoz⁶ képest a Horizont Európa jelentős mértékben megnövelt kiadásokkal fog hozzájárulni ezekhez az erőfeszítésekhez a főbb digitális kutatási és innovációs tevékenységek tekintetében. Ez hivatott biztosítani, hogy a digitális területen Európa a globális kutatás és innováció élvonalában maradjon.
- (9) A határozat keretében elérhető finanszírozási formákat és végrehajtási módszereket annak alapján kell megválasztani, hogy mennyiben képesek elérni a cselekvések konkrét célkitűzéseit és biztosítani az eredményeket, figyelembe véve különösen az ellenőrzési költségeket, az adminisztratív terheket és a szabályok be nem tartásának várható kockázatait. Vissza nem térítendő támogatások esetében ennek keretében mérlegelni kell az egyösszegű átalány, az átalányfinanszírozás és az egységköltség-alapú térítés alkalmazását is,

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⁵ A Bizottság 282/96/Euratom határozata (1996. április 10.) a Közös Kutatóközpont átszervezéséről (HL L 107., 1996.4.30., 12. o.).

⁶ „Az Európai Unió új, korszerű többéves pénzügyi kerete a 2020 utáni prioritások megvalósításának hatékony szolgálatában” című bizottsági közlemény 13 milliárd EUR-ban határozza meg a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramhoz tartozó főbb digitális tevékenységekre irányuló kiadásokat (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0098>).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

Ez a határozat a *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló (EU) .../... rendelet 1. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglaltaknak megfelelően létrehozza a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló egyedi programot (a továbbiakban: egyedi program).

Megállapítja továbbá az egyedi program operatív célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó költségvetést, az egyedi program végrehajtási szabályait és az egyedi program keretében végrehajtandó tevékenységeket.

2. cikk

Operatív célkitűzések

1. Az egyedi program hozzájárul a *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló ... rendelet 3. cikkében meghatározott általános és egyedi célkitűzések megvalósításához.
2. Az egyedi program operatív célkitűzései a következők:
 - a) a kiválóság megerősítése és terjesztése;
 - b) az ágazatokon és tudományágakon átnyúló együttműködés fokozása;
 - c) a kutatási infrastruktúrák összekapcsolása és fejlesztése az egész Európai Kutatási Térségben;
 - d) a nemzetközi együttműködés megerősítése;
 - e) a kutatók és az innovátorok vonzása, képzése és megtartása az Európai Kutatási Térségben, többek között a kutatói mobilitás révén;
 - f) a nyílt tudomány előmozdítása, valamint a nyilvánosság előtti láthatóság és az eredményekhez való nyílt hozzáférés biztosítása;
 - g) az eredmények aktív terjesztése és hasznosítása, különösen a szakpolitikák kialakítása érdekében;
 - h) az uniós szakpolitikai prioritások végrehajtásának támogatása;
 - i) a kutatás és az innováció, valamint más szakpolitikák – egyebek mellett a fenntartható fejlesztési célok – közötti kapcsolat megerősítése;
 - j) ambíciózus célok K+I küldetéseken keresztül és meghatározott időn belül történő elérése;
 - k) a polgárok és a végfelhasználók bevonása a közös tervezési és alkotási folyamatokba;
 - l) a tudományos kommunikáció javítása;
 - m) az ipari átalakulás felgyorsítása;
 - n) az innovációs készségek javítása;
 - o) innovatív vállalkozások, különösen kkv-k létrehozásának és felfutásának ösztönzése;

- p) a kockázatfinanszírozáshoz való hozzáférés javítása, különösen abban az esetben, ha a piac nem nyújt életképes finanszírozási lehetőségeket.
3. A (2) bekezdésben említett célkitűzések keretein belül az egyedi program végrehajtási időszaka folyamán újonnan felmerülő nem várt igények is figyelembe vehetők. Indokolt esetben ide tartozhat a felmerülő lehetőségekre, válságokra és fenyegetésekre, valamint az új uniós szakpolitikák kidolgozásával kapcsolatos igényekre történő reagálás.

3. cikk

Szerkezet

- (1) A keretprogramról és annak részvételi szabályairól szóló ... rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével összhangban az egyedi program az alábbi részekből áll:
1. I. pillér – „Nyílt tudomány”, melynek összetevői a következők:
- a) az Európai Kutatási Tanács (EKT), az I. mellékletben említett I. pillér 1. pontjában foglaltak szerint;
 - b) Marie Skłodowska-Curie-cselekvések (MSCA), az I. mellékletben említett I. pillér 2. pontjában foglaltak szerint;
 - c) kutatási infrastruktúrák, az I. mellékletben említett I. pillér 3. pontjában foglaltak szerint;
2. II. pillér – „Globális kihívások és ipari versenyképesség”, melynek összetevői a következők:
- a) „Egészségügy” klaszter, az I. mellékletben említett II. pillér 1. pontjában foglaltak szerint;
 - b) „Inkluzív és biztonságos társadalom” klaszter, az I. mellékletben említett II. pillér 2. pontjában foglaltak szerint;
 - c) „Digitális gazdaság, ipar” klaszter, az I. mellékletben említett II. pillér 3. pontjában foglaltak szerint;
 - d) „Éghajlat, energiaügy és mobilitás” klaszter, az I. mellékletben említett II. pillér 4. pontjában foglaltak szerint;
 - e) „Élelmiszerek és természeti erőforrások” klaszter, az I. mellékletben említett II. pillér 5. pontjában foglaltak szerint;
 - f) a Közös Kutatóközpont (JRC) nem nukleáris közvetlen cselekvései, az I. mellékletben említett II. pillér 6. pontjában foglaltak szerint;
3. III. pillér – „Nyílt innováció”, melynek összetevői a következők:
- a) az Európai Innovációs Tanács (EIC), az I. mellékletben említett III. pillér 1. pontjában foglaltak szerint;
 - b) európai innovációs ökoszisztémák, az I. mellékletben említett III. pillér 2. pontjában foglaltak szerint;
 - c) az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT), az I. mellékletben említett III. pillér 3. pontjában foglaltak szerint;
4. „Az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész, melynek összetevői a következők:
- a) a kiválóság megosztása, az I. mellékletben említett, „Az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész 1. pontjában foglaltak szerint;

- b) az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és fejlesztése, az I. mellékletben említett, „Az Európai Kutatási Térség megerősítése” rész 2. pontjában foglaltak szerint.
- (2) Az (1) bekezdésben említett részek keretében végrehajtandó tevékenységeket az I. melléklet tartalmazza.

4. cikk

Költségvetés

- (1) A *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló ... rendelet 9. cikke (1) bekezdésével összhangban az egyedi program 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron 94 100 000 000 EUR.
- (2) Az e cikk (1) bekezdésben említett összeget az e határozat 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott összetevők között a *keretprogramról és annak részvételi szabályairól* szóló ... rendelet 9. cikkének (2) bekezdésével összhangban kell felosztani. A keretprogramról és annak részvételi szabályairól szóló ... rendelet 9. cikkének (3)–(8) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazandók.

II. FEJEZET

VÉGREHAJTÁS ÉS PROGRAMOZÁS

5. cikk

Küldetések

- (1) Minden egyes küldetés esetében létre lehet hozni egy, a küldetésért felelős testületet. A testületet körülbelül 15 kiemelkedő személy alkotja, akik között megtalálhatók a releváns végfelhasználók képviselői. A küldetésért felelős testület tanácsokat ad a következők vonatkozásában:
- a) a munkaprogramok tartalma és – a küldetés célkitűzéseinek elérését elősegítő – szükség szerinti felülvizsgálata, adott esetben az érdekelt felekkel és a nyilvánossággal közösen végzett tervezés alapján;
 - b) kiigazító intézkedések vagy adott esetben megszüntetés a küldetés megvalósításának értékelése alapján;
 - c) az értékelő szakértők kiválasztása és tájékoztatása, az értékelési szempontok és azok súlyozása;
 - d) a küldetés célkitűzéseinek elérését elősegítő keretfeltételek;
 - e) kommunikáció.
- (2) A 11. cikkben meghatározott munkaprogram tartalmazhat a hatékony és rugalmas portfólióalapú megközelítés lehetővé tételére irányuló egyedi rendelkezéseket.

6. cikk

Európai Kutatási Tanács

- (1) A Bizottság létrehozza az Európai Kutatási Tanácsot (a továbbiakban: EKT) az I. pillér – „Nyílt tudomány” keretében megvalósuló, az EKT-hoz kapcsolódó cselekvések végrehajtása céljából. Az EKT a C(2013) 1895 határozattal⁷ létrehozott EKT jogutódja.
- (2) Az EKT a 7. cikkben előírt független Tudományos Tanácsból és a 8. cikkben előírt célzott végrehajtó struktúrából áll.
- (3) Az EKT elnökkel rendelkezik, akit rangidős és nemzetközi elismerésnek örvendő tudósok közül választanak ki.

Az elnököt – a független, célzott keresőbizottság közreműködésével lebonyolított átlátható felvételi eljárás nyomán – a Bizottság nevezi ki négyéves időtartamra szóló, egy ízben megújítható megbízással. A felvételi eljárást és a kiválasztott jelöltet a Tudományos Tanácsnak jóvá kell hagynia.

Az elnök betölti a Tudományos Tanács elnöki tisztségét, biztosítja annak irányítását és a célzott végrehajtási struktúrával való kapcsolattartását, továbbá képviseli azt a tudomány világában.

- (4) Az EKT-nak a tudományos kiválóság, az autonómia, a hatékonyság, az eredményesség, az átláthatóság és az elszámoltathatóság elvei alapján kell működnie. Biztosítania kell az EKT által a .../EK határozat alapján végzett cselekvések folytonosságát.
- (5) Az EKT tevékenységei támogatják az európai szinten egymással versenyben álló nemzeti vagy transznacionális kutatócsoportok által bármely területen végzett kutatásokat.
- (6) A Bizottság garantálja az EKT autonómiáját és integritását, és biztosítja az arra bízott feladatok megfelelő végrehajtását.

A Bizottság biztosítja, hogy az EKT cselekvéseinek végrehajtása az e cikk (4) bekezdésében meghatározott elvek alapján, valamint a Tudományos Tanács által az EKT-ra vonatkozóan megállapított, a 7. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett általános stratégia szerint történjen.

7. cikk

Az EKT Tudományos Tanácsa

- (1) A Tudományos Tanács a legnagyobb szakmai megbecsülésnek örvendő és megfelelő szakértelemmel rendelkező, különböző korosztályokhoz tartozó nőkből és férfiakból, a kutatási területek sokféleségét biztosító tudósokból, mérnökökből és kutatókból áll, akik saját minőségükben, külső érdekektől függetlenül járnak el.

A Tudományos Tanács tagjait a Bizottság nevezi ki a Tudományos Tanáccsal egyetértésben lefolytatott, független és átlátható kiválasztási eljárás eredményeképpen, amelynek része a tudományos közösséggel való konzultáció és az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak tett jelentés.

A tagok kinevezése négy évre szól, amely egy alkalommal, a Tudományos Tanács tevékenységének folytonosságát biztosító rotációs rendszer keretében megújítható.

- (2) A Tudományos Tanács:

⁷ HL C 373., 2013.12.20., 23. o.

- a) kidolgozza az EKT általános stratégiáját;
- b) kidolgozza az EKT tevékenységeinek végrehajtási munkaprogramját;
- c) megállapítja a szakmai értékelés és a pályázati elbírálás módszereit és eljárásait, amelyek alapján a finanszírozandó pályázatokat kiválasztják;
- d) állást foglal minden olyan ügyben, amely tudományos szempontból bővítheti az EKT eredményeit és befolyását, valamint javíthatja a végzett kutatások minőségét;
- e) magatartási kódexet hoz létre, amely többek között az összeférhetetlenség megelőzésében ad eligazítást.

A Bizottság a Tudományos Tanács által az első albekezdés a), c), d) és e) pontja alapján kialakított állásfoglalásoktól csak abban az esetben tér el, ha úgy véli, hogy azok sértik e határozat rendelkezéseit. Ez utóbbi esetben a Bizottság intézkedéseket hoz az egyedi program végrehajtása és célkitűzései teljesítése folytonosságának fenntartása érdekében, megjelölve és kellően megindokolva a Tudományos Tanács állásfoglalásától való eltéréseket.

- (3) A Tudományos Tanács az I. mellékletben említett I. pillér 1. pontja szerinti megbízatással összhangban jár el.
- (4) A Tudományos Tanács kizárólag az EKT céljainak megvalósítása érdekében, a 6. cikkben meghatározott elvek szerint cselekszik. Integritással és tisztességgel jár el, és munkáját hatékonyan, a lehető legnagyobb átláthatóság mellett végzi.

8. cikk

Az EKT célzott végrehajtó struktúrája

- (1) A célzott végrehajtó struktúra felel az igazgatási végrehajtásért és a program teljesítéséért az I. mellékletben említett I. pillér 1. pontjában leírtaknak megfelelően. Támogatja továbbá az EKT Tudományos Tanácsát annak valamennyi feladata ellátásában.
- (2) A Bizottság biztosítja, hogy a célzott végrehajtó struktúra szigorúan, hatékonyan, de a szükséges rugalmassággal, kizárólag az EKT célkitűzései és követelményei alapján működjön.

9. cikk

Európai Innovációs Tanács

- (1) A Bizottság létrehozza az Európai Innovációs Tanácsot (a továbbiakban: EIC) a III. pillér – „Nyílt innováció” keretében megvalósuló, az EIC-hez kapcsolódó cselekvések végrehajtása céljából. Az EIC-nek a következő elvek alapján kell működnie: az áttörést jelentő és a diszruptív innovációra való összpontosítás, autonómia, kockázatvállalási képesség, hatékonyság, eredményesség, átláthatóságra és elszámoltathatóság.
- (2) Az EIC részét képezi a 10. cikkben említett magas szintű testület (a továbbiakban: EIC-testület).
- (3) A Bizottság biztosítja, hogy az EIC megvalósítása:
 - a) az e cikk (1) bekezdésében meghatározott elvekkel összhangban történjen, kellően figyelembe véve az EIC-testületnek az EIC 10. cikk (1) bekezdése a) pontjában említett átfogó stratégiájáról alkotott véleményét; és
 - b) ne eredményezze a verseny közös érdekekkel ellentétes torzulását.

- (4) Az EIC-vegyesfinanszírozás kezelése céljából a Bizottság közvetett irányítást alkalmaz, vagy amennyiben ez nem lehetséges, különleges célú gazdasági egységet hozhat létre. A Bizottság törekszik más köz- és magánbefektetők részvételének biztosítására. Amennyiben az induló szakaszban erre nincs mód, az uniós hozzájárulás multiplikátorhatásának növelése érdekében a különleges célú gazdasági egység létrehozására úgy kerül sor, hogy az vonzerővel rendelkezzen más köz- vagy magánbefektetők számára.

10. cikk

Az EIC-testület

- (1) Az EIC-testület a következők vonatkozásában ad tanácsokat a Bizottságnak:
- a) a III. pillér – „Nyílt innováció” EIC-összetevőjére vonatkozó átfogó stratégia;
 - b) az EIC cselekvéseinek végrehajtási munkaprogramja;
 - c) a pályázatok innovációs képességének és kockázati profiljának értékelésére vonatkozó szempontok, valamint az EIC „Accelerator” eszközének nyújtott vissza nem térítendő támogatások, tőkerészesedésbe való befektetések és egyéb finanszírozási formák megfelelő egyensúlya;
 - d) a projektek stratégiai portfóliójának meghatározása;
 - e) a programirányítók profilja.
- (2) Az EIC-testület kérésre ajánlásokat tehet a Bizottságnak a következőkre vonatkozóan:
- a) bármely olyan kérdés, amely innovációs szempontból Európa-szerte képes bővíteni és előmozdítani az innovációs ökoszisztémákat, az EIC-összetevő célkitűzéseinek megvalósítását és hatását, valamint az innovatív vállalkozásoknak a megoldásaik bevezetésére irányuló kapacitását;
 - b) a Bizottság illetékes szolgálataival együttműködve a vállalkozók előtt álló esetleges szabályozási akadályok azonosítása, különösen azok esetében, akik támogatást kaptak az EIC-összetevő keretében;
 - c) az EIC portfóliójából származó, kialakulóban lévő technológiai trendek, melyek információként szolgálnak az egyedi program más részeinek programozásához;
 - d) olyan konkrét kérdések azonosítása, amelyek esetében szükség van az EIC-testület tanácsaira.

Az EIC-testület az EIC-összetevő célkitűzéseinek megvalósítása érdekében cselekszik. Integritással és tisztességgel jár el, és munkáját hatékonyan és átlátható módon végzi.

Az EIC-testület az I. mellékletben említett III. pillér 1. pontja szerinti megbízatással összhangban jár el.

- (3) Az EIC-testület 15–20, Európa innovációs ökoszisztémájának különböző részeihez – többek között a vállalkozók, vállalatvezetők, befektetők vagy kutatók közé – tartozó, kiemelkedő személyből áll. A testület hozzájárul a tájékoztatási tevékenységekhez, melynek során az EIC-testület tagjai az EIC márka presztízsének növelésére törekednek.

Az EIC-testület tagjait a Bizottság nevezi ki jelölésre irányuló nyílt felhívást vagy szándéknyilvánítási felhívást vagy mindkettőt követően – attól függően, hogy melyiket tekinti

megfelelőbbnek –, figyelembe véve a szakértelem, a nemek, az életkor és a földrajzi megoszlás terén fennálló egyensúly fontosságát.

A tagok hivatali ideje két évre szól, és gördülő kinevezési rendszer keretében (kétévente történő kinevezésekkel) kétszer meghosszabbítható.

- (4) Az EIC-testületnek elnöke van, akit a Bizottság nevez ki átlátható felvételi eljárást követően. Az elnök az innováció világához kapcsolódó, elismert közéleti személyiség.

Az elnököt négyéves időtartamra nevezik ki, amely egyszer meghosszabbítható.

Az elnök készíti elő és vezeti az EIC-testület üléseit, feladatokat ruház a tagokra, és alcsoportokat hozhat létre, különösen az EIC portfóliójából származó, kialakulóban lévő technológiai trendek azonosítása érdekében. Az elnök népszerűsíti az EIC-t, a Bizottsággal tárgyalópartnerként jár el, és képviseli az EIC-t az innováció világában. A Bizottság igazgatási támogatást nyújthat az elnöknek feladatai ellátásához.

- (5) A Bizottság magatartási kódexet hoz létre, amely többek között az összeférhetetlenség megelőzésében ad eligazítást. Az EIC-testület tagjai hivatalba lépésükkor elfogadják a magatartási kódexet.

11. cikk

Munkaprogramok

- (1) A programot a költségvetési rendelet 110. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani. Ezeket az e határozat I. mellékletében ismertetett stratégiai tervezési folyamat szerint kell kidolgozni.

A munkaprogramok adott esetben meghatározzák a vegyesfinanszírozási műveletekre fenntartott teljes összeget.

- (2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján külön munkaprogramokat fogad el az e határozat 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerinti, a következő összetevőkhöz tartozó cselekvések végrehajtására vonatkozóan:

- a) az EKT, mely esetben a munkaprogramot a 7. cikk (2) bekezdésének b) pontja alapján a Tudományos Tanács állapítja meg, a 12. cikk (3) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban. A Bizottság kizárólag akkor térhet el a Tudományos Tanács által megállapított munkaprogramtól, ha úgy ítéli meg, hogy az nem felel meg e határozat rendelkezéseinek. Ebben az esetben a Bizottság a 12. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően végrehajtási jogi aktus révén fogadja el a munkaprogramot. Ezt az intézkedését a Bizottságnak megfelelően meg kell indokolnia;
- b) a „Globális kihívások és ipari versenyképesség” pillérhez tartozó valamennyi klaszter, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések, a kutatási infrastruktúrák, az innovációs ökoszisztémák támogatása, a kiválóság megosztása, valamint az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és fejlesztése, a 12. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban;
- c) az EIC, mely esetben a munkaprogramot az EIC-testület által a 10. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján adott tanácsoknak megfelelően kell elkészíteni, a 12. cikk (4) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban;
- d) a JRC, mely esetben a többéves munkaprogram készítésekor figyelembe kell venni a JRC-nek a 96/282/Euratom határozatban említett Igazgatótanácsa által adott véleményét.

- (3) A költségvetési rendelet 110. cikkében foglalt követelmény mellett az e cikk (2) bekezdésében említett munkaprogramok adott esetben tartalmazzák:
- a) az egyes cselekvésekre és küldetésekre elkülönített összegek megjelölését, valamint a végrehajtás tervezett menetrendjét;
 - b) a vissza nem térítendő támogatások vonatkozásában továbbá a prioritásokat, a kiválasztási és odaítélési szempontokat, a különböző odaítélési szempontok relatív súlyát, valamint az összes elszámolható költség finanszírozásának maximális mértékét;
 - c) *keretprogramról és annak részvételi szabályairól szóló ... rendelet 41–43. cikkének megfelelően a vegyesfinanszírozásra elkülönített összeget;*
 - d) a kedvezményezettre vonatkozó bármilyen további kötelezettséget *a keretprogramról és annak részvételi szabályairól szóló rendelet 35. és 37. cikke szerint.*

12. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti⁸. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottság.
- (2) A bizottság a II. mellékletben szereplő különböző formációkban ülésezik, tekintettel a tárgyalandó kérdésekre.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.
- (4) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.
- (5) Ha a bizottság szakvéleményét írásbeli eljárás keretében kell megkérni, az írásbeli eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a szakvélemény benyújtásához rendelkezésre álló határidőn belül a bizottság elnöke így dönt, vagy a bizottsági tagok többsége ezt kéri.
- (6) A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a bizottságot az egyedi program végrehajtásának előrehaladásáról, és a III. mellékletben meghatározottak szerint időben tájékoztatást ad a Horizont Európa keretében javasolt vagy finanszírozott valamennyi cselekvésről.

III. FEJEZET

ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

13. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2013/743/EU határozat 2021. január 1-jén hatályát veszti.

⁸ A program végrehajtásának elősegítése céljából a Bizottság a programbizottság menetrendben meghatározott minden ülésekor, a megállapított iránymutatásokkal összhangban, tagállamonként egy képviselő, valamint – olyan napirendi pontok esetében, amelyeknél valamely tagállam szakértőt kíván igénybe venni – tagállamonként egy szakértő/tanácsadó költségeit megtéríti.

14. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a határozat nem érinti az érintett cselekvések lezárásig történő folytatását vagy módosítását a 2013/743/EU határozat szerint, amely továbbra is alkalmazandó az érintett cselekvésekre azok lezárásáig.
- A 2013/743/EU határozattal létrehozott bizottság be nem fejezett munkáját szükség szerint az e határozat 12. cikkében említett bizottság veszi át.
- (2) Az egyedi program pénzügyi keretösszegéből az egyedi program és annak elődje, a 2013/743/EU határozat alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.

15. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

Munkadokumentum a 2020 utáni alap-jogiaktusok előkészítéséhez

Pénzügyi kimutatás

mellékelve a Horizont Európa programot végrehajtó egyedi programhoz

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdeményezés címe
- 1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) *(programklaszter)*
- 1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdeményezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

A Horizont Európa programot végrehajtó egyedi program

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

01 – Kutatás és innováció

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☒ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁹

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

- a magas színvonalú új ismeretek, technológiák és a globális kihívásokra kidolgozott megoldások létrehozásának és terjesztésének támogatása;
- a kutatás és az innováció által az uniós szakpolitikák kidolgozására, támogatására és végrehajtására gyakorolt hatás erősítése, valamint a globális kihívások kezelése érdekében az innovatív megoldások iparban és a társadalomban való elterjedésének támogatása;
- az innováció minden formájának előmozdítása, ideértve az áttörést jelentő innovációkat is, valamint az innovatív megoldások piaci bevezetésének erősítése;
- a program megvalósításának optimalizálása, hogy az minél nagyobb hatást váltson ki.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

A kutatás és innováció (K+I) a tudásalapú társadalom kulcsfontosságú része, amely határozott európai dimenziójának köszönhetően nemzeti szinten másként pótolhatatlan további finanszírozást mozgósít. Az uniós finanszírozásra kiválasztott K+I projektekhez rendszerint magasabb szintű uniós vagy nemzetközi együttműködés szükséges, a nagyságrendjük, hatókörük és kifinomultságuk pedig olyan mértékű, amelyből következően nem valósulhatnának meg kizárólag nemzeti

⁹

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

finanszírozásból (az Unióban a K+I projektek 83 %-a nem valósult volna meg az Unió támogatása nélkül). A megnövekedett technológiai verseny korában az, ha nem kerülne sor uniós szintű beruházásra a K+I terén, az Unió globális versenyképességének csökkenését eredményezné, ami előreláthatólag gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokkal is járna.

A kutatás és innováció területén az uniós beruházások konkrét előnyei a következők:

- az EU versenyképességének növelése transznacionális és multidiszciplináris hálózatok és piacok létrehozása révén, az Unión belüli pozitív ismeretterjesztés és technológiatranszfer segítségével, új termékek és szolgáltatások bevezetésének előkészítése érdekében (az uniós finanszírozású K+I munkacsoportoknak a nem uniós finanszírozású munkacsoportoknál 40 %-kal nagyobb valószínűséggel adnak meg szabadalmakat, amelyek ráadásul jobb minőséget és magasabb kereskedelmi értéket képviselnek);
- a köz- és magánszférabeli források és tudás összevonása kritikus tömeg elérése céljából, a globális kihívások kezelése és az uniós és globális piacokon való vezető szerep betöltése érdekében (például csak uniós szintű fellépés képes leküzdeni a ritka betegségekkel küzdő betegek elszórt eloszlását és az adatok szabványosításának hiányát);
- a tudományos kiválóság erősítése uniós szintű verseny és együttműködés révén (az uniós finanszírozással készült lektorált publikációk idézettsége több mint kétszerese a világszínvonalnak);
- az áttörést jelentő piacteremtő innovációk kidolgozásának és elterjesztésének támogatása (az uniós K+I finanszírozással támogatott kkv-k növekedése gyorsabb, mint a hasonló, de uniós finanszírozásban nem részesült kkv-ké);
- az EU vonzóbbá tétele tanulmányok folytatásához, kutatói munkához, innovációhoz és vállalkozáshoz (az uniós finanszírozású munkacsoportok gyorsabban növekednek, és kétszer annyi uniós kívüli együttműködőt vonzanak);
- a nemzeti K+I ökoszisztémákra gyakorolt pozitív strukturáló hatás (az Európai Kutatási Tanács globális szinten is a kiválóság egyik jelképévé vált, és az általa nyújtott támogatásban részesülők további támogatását és odavonzását célzó nemzeti és intézményi változásokat ösztönzött);
- szilárd tudásalap biztosítása a szakpolitikai döntéshozatalhoz (például az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének éghajlatváltozással kapcsolatos munkája nagyban támaszkodott az uniós finanszírozású kutatásra).

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Az uniós keretprogramok jelentős és tartós hatást fejtettek ki, amit az uniós K+I beruházások 1984-es kezdete óta az egymást követő értékelések is alátámasztottak. Noha az európai kutatási és innovációs programok sikeresnek bizonyultak, fontos tanulságok vonhatók le a múltból, az érdekelt felek visszajelzéseiből és az elemző tanulmányokból. A kutatást, az innovációt és az oktatást összehangoltabb módon kell kezelni, és a kezelésének koherensnek kell lennie más szakpolitikákkal, a kutatási

eredményeket pedig hatékonyabban kell terjeszteni, és meg kell jelenniük új termékekben, folyamatokban és szolgáltatásokban. Az uniós támogatási programok beavatkozási logikáját célzottabb, konkrétabb, részletesebb, inkluzívabb és átláthatóbb módon kell kidolgozni. Javítani kell a programokhoz való hozzáférést, és növelni kell az induló innovatív vállalkozások, a kkv-k, az ipari szereplők, az EU13 és az unión kívüli szereplők részvételét. Erősíteni kell a nyomon követést és az értékelést is.

A Horizont 2020 időközi értékeléséről szóló közlemény több tökéletesítendő területet is azonosított. A Horizont 2020 időközi értékelésének megállapításai az érintettek kiterjedt körének visszajelzéseire, valamint az uniós K+I programok hatásának maximalizálásával foglalkozó (Pascal Lamy vezette) független, magas szintű munkacsoport stratégiai ajánlásaira is támaszkodtak.

Ezek a következőképpen foglalhatók össze:

- a) folytatni kell az egyszerűsítést;
- b) támogatni kell az áttörést jelentő innovációkat;
- c) küldetésorientált fellépéssel és a polgárok bevonásával növelni kell az intézkedések hatását;
- d) fokozni kell a más uniós finanszírozási programokkal és uniós szakpolitikákkal fennálló szinergiákat;
- e) meg kell erősíteni a nemzetközi együttműködést;
- f) fokozni kell a nyitottságot;
- g) észszerűsíteni kell a finanszírozási környezetet.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

A Horizont Európa program kialakítása a más uniós finanszírozási programokkal szinergiában történő végrehajtást célozza, elsősorban az uniós programokból nyújtott kiegészítő finanszírozásra vonatkozó rendelkezések útján, ahol az irányítás részletes szabályai azt lehetővé teszik; az ilyen finanszírozás vagy egymást követően, váltakozva történik, vagy a források kombinációja – többek között a cselekvések közös finanszírozása – útján.

Az ilyen rendelkezések és finanszírozási programok nem kimerítő felsorolásában szerepel például a következő programokkal megvalósított szinergia:

- közös agrárpolitika (KAP)
- Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)
- Európai Szociális Alap (ESZA)
- Egységes piac program
- Európai űrprogram
- Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF)
- Digitális Európa program
- Erasmus program
- külső eszköz

- InvestEU Alap
- az Európai Atomenergia-közösség kutatási és képzési programja.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☒ **határozott időtartam**

- ☒ időtartam: 2021.1.1. – 2027.12.31.
- ☒ Pénzügyi hatás: 2021.1.1-től 2027.12.31-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2021.1.1-től 2033.12.31-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☐ **határozatlan időtartam**

- Beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-tól ÉÉÉÉ-ig
azt követően: rendes ütem.

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)¹⁰

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- ☒ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☒ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☒ közjogi szervek
- ☒ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- ☒ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, európai partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

A Horizont Európa program cselekvéseinek végrehajtása a „Horizont 2020” keretprogramra vonatkozóan meghatározott fő elveket követi, a Horizont Európa program teljes költségvetésének jelentős része várhatóan speciálisan erre a célra kialakított irányítási módszerek alapján kerül felhasználásra.

¹⁰

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

A Bizottság várhatóan továbbra is végrehajtó ügynökségeken keresztül folyósítja a források többségét, a további, meghatározott prioritásokra irányuló cselekvéseket pedig uniós szervek vagy az EUMSZ 185. és 187. cikke alapján létrehozott, közvetett irányítás melletti költségvetés-végrehajtási feladatokkal megbízott más szervek hajtják végre.

A Horizont Európa program céljára várhatóan létrehozandó/megújítandó végrehajtó szervek típusai a következők:

- végrehajtó ügynökségek;
- közös vállalkozások (az EUMSZ 187. cikke);
- közszektoron belüli társulások (az EUMSZ 185. cikke);
- Európai Innovációs és Technológiai Intézet.

A partnerségek terén sor kerül némi racionalizációra (a partnerségeket ezután közös név, az „európai partnerség” jelöli), melynek fókuszát a jelenlegi struktúrák észszerűsítése és a meglévő szervezetek számának csökkentése jelenti, valamint az, hogy a partnerségek terén nagyobb legyen mind a belső (a keretprogramon belül), mind a külső koherencia (hatékonyabb koordináció más uniós programokkal és külső partnerekkel). Ez a racionalizáció azonban nem befolyásolja a ténylegesen alkalmazott jogi formákat.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

Rövid, közép- és hosszú távú mutatók kerültek meghatározásra több hatásút vonal alapján. A résztvevőkre vonatkozó jelentéstételi szabályok ezeket a mutatókat szem előtt tartva kerültek meghatározásra, de tudatos cél volt a résztvevők adminisztratív terheinek csökkentése is. Az adatgyűjtés ahol lehetséges, nyílt forrásokból történik.

Az irányítási folyamatokra vonatkozó valamennyi adat (pályázatok, sikerességi arány, a támogatás odaítéléséhez szükséges idő, a kedvezményezettek típusai stb.) összegyűjtésre és tárolásra kerül, és azokat valós időben elérhetővé teszik egy erre szolgáló adattárolási eszköz útján. A referenciarendszer (CORDA) jelenleg jól működik, és elérhető valamennyi tagállam és más érdekelt szerv számára.

Jelentés készül majd, amely információkkal szolgál az irányítási eljárásokról (az első évtől), majd fokozatosan az outputokról és az eredményekről is. A tervek szerint sor kerül időközi értékelésre és végső értékelésre is.

Ezenkívül a JRC közvetlen cselekvései kapcsán sor kerül belső felmérésre egy évenkénti belső értékelés útján, valamint külső felmérésre, amely a JRC Igazgatótanácsával egyeztetve kiválasztott több kiemelkedő szakértő általi szakmai vizsgálat útján valósul meg.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A kutatási és innovációs keretprogram közvetlen és közvetett irányítás útján valósul meg. Nem történnek fundamentális változások a „Horizont 2020” keretprogramhoz képest. Lehetőség szerint azonban további egyszerűsítésre irányuló intézkedések végrehajtására kerül sor.

A 2018 februárjában véget érő Horizont 2020 keretében 154 000 pályázat érkezett be (ebből 537 000 egyéni kérelem), és 18 000 szerződés került aláírásra (79 000 egyedi résztvevővel). A pályázatok számában a hetedik keretprogramhoz képest bekövetkezett drámai növekedése ellenére a szerződések 95 %-át sikerült aláírni a jogszabályban meghatározott 8 hónapos határidőn belül. A közös informatikai rendszerek és üzleti folyamatok minden szinten biztosították a hatékonyságot. Egy közös támogatóközpont költséghatékony szolgáltatásokat biztosít a korábbi keretprogramok végrehajtásáért felelős valamennyi bizottsági szolgálat számára, a működési költségei pedig 2017-ben a kiadások körülbelül 0,7 %-át tették ki. A jogalanyok ellenőrzése és a projektértékelések megszervezése a Kutatási Végrehajtó Ügynökségnél került központosításra, így ki lehetett használni a méretgazdaságosságot, és biztosított volt az értékelések hatékony megszervezése.

Az ellenőrzési rendszer (értékelés, kiválasztás, projektirányítás, előzetes és utólagos kontroll) költségeire vonatkozó szűkebb becslés a korábbi keretprogramok végrehajtásáért felelős bizottsági szolgálatokat tekintve 3–4 %-kal számol 2017-re vonatkozóan (beleértve a hetedik keretprogram és a Horizont 2020 irányításának költségeit is). A célkitűzések elérésének biztosításához szükséges erőfeszítésekre és az ügyletek számára tekintettel ez észszerű költségnek tekinthető.

Az ellenőrzési stratégia a következőkön alapul:

- a legjobb projektek kiválasztásának eljárásai és azok jogi eszközökbe foglalása,
- projekt- és szerződésmenedzsment minden projekt teljes élettartama alatt;
- az igények 100 %-ának előzetes ellenőrzése;
- bizonyos küszöbérték felett a pénzügyi kimutatásokra vonatkozó igazolás, az egységköltségek kiszámításának módszerére vonatkozó tanúsítvány, vagy a nagy méretű kutatási infrastruktúrákra vonatkozó, önkéntes alapú előzetes vizsgálat;
- utólagos auditok (reprezentatív és kockázatalapú) a kifizetett igényekből vett mintára vonatkozóan;
- a projektek eredményeinek tudományos értékelése.

A Horizont 2020 kapcsán végzett ellenőrzések első eredményei alapján a hibaarány bőven a várható szinten belül maradt (lásd a 2.2.2. szakaszt). Ez azt mutatja, hogy bár lehet tovább javítani a hibaarányt, a már bevezetett egyszerűsítési intézkedések eredményesek voltak.

Közvetett irányítás esetében a Bizottság a következő szerveket fogja igénybe venni a költségvetés végrehajtásához, amennyiben ez megfelelőnek tűnik, költséghatékony, és erőteljes multiplikátorhatást vált ki:

- intézményesített európai partnerségek (az EUMSZ 185. vagy 187. cikke).

Ezeket a szerveket rendszeres értékelésnek vetik alá annak biztosítása érdekében, hogy továbbra is relevánsak maradjanak a program célkitűzéseinek elérése szempontjából. A közvetett irányítás keretében működő szervek felügyeletére vonatkozó ellenőrzési stratégiák már kidolgozásra kerültek, illetve kidolgozásra fognak kerülni.

Közvetlen irányítás esetében a Bizottság továbbra is nagyban fog támaszkodni az 58/2003/EK tanácsi rendeletnek megfelelően létrehozott végrehajtó ügynökségekre. A tevékenységek végrehajtó ügynökségekre való átruházása egy kötelező, független előzetes költség-haszon elemzés függvénye, és a végrehajtó ügynökségek esetében rendszeresen sor kerül külső szakértők által végzett értékelésre. A fent említett költség-haszon elemzés az ellenőrzés és a felügyelet költségeit is figyelembe veszi. A 2012-ben és 2015-ben elvégzett időközi értékelések megerősítik, hogy a végrehajtó ügynökségek magas hatékonyságot és hozzáadott értéket képviselnek a program végrehajtása terén.

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Az eddigi alapvető finanszírozási modell az elszámolható költségek visszatérítése volt. Amint azt az Európai Számvevőszék következetesen kiemelte, legutóbb a 2016. évi éves jelentésében, „a tranzakciók szabályszerűségét érintő legfőbb kockázat az, hogy a kedvezményezettek támogatásra nem jogosult költségeket tüntetnek fel, és ezt a [visszatérítés] előtt nem észlelik és nem korrigálják. Ez a kockázat különösen nagy a hetedik keretprogram esetében, amelynek összetett támogathatósági szabályait gyakran félreértelmezik a kedvezményezettek (különösen a szabályokat kevésbé ismerők, például a kkv-k, az első alkalommal pályázók és a harmadik országbeli érdekeltek).”

A Számvevőszék is elismerte a Horizont 2020 keretében bevezetett egyszerűsítések értékét. 2016. évi éves jelentésében mindazonáltal ajánlást tett az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű használatára vonatkozóan. Ezek az egyszerűsített költségelszámolási módszerek már jelenleg is használatosak a program egyes részei vagy meghatározott kiadástípusok esetében.

A vissza nem térítendő támogatások esetében a hetedik keretprogramra vonatkozó becsült reprezentatív hibaarány 5 % volt, a végrehajtott vagy végrehajtandó visszafizettetések és korrekciók figyelembevételét követően körülbelül 3 %-os „fennmaradó” hibaarány mellett. A hibaarány azonban alacsonyabb volt a program azon részei esetében, ahol az egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körben alkalmazhatók voltak, és/vagy amelyekben a kedvezményezettek kis és stabil csoportja volt érintett. Ezek közé tartoznak az Európai Kutatási Tanács által nyújtott vissza nem térítendő támogatások és a Marie Curie-cselekvések.

A Horizont 2020 első eredményei körülbelül 3 %-os reprezentatív hibaarányt jeleznek, 2,5 %-nál kisebb fennmaradó hibaarány mellett. Megjegyzendő azonban, hogy ez egy korai becslés, amelyet óvatosan kell kezelni; valószínűleg emelkedni fog, várhatóan a 3–4 %-os szintre (a Bizottság „Horizont 2020” keretprogramra vonatkozó javaslatában szereplő várható hibaarány 3,5 % volt, bár ez nem vette figyelembe a jogalkotási folyamat során a javaslatba került további bonyolult részeket). A fennmaradó hibaarány várhatóan 3 % alatt marad, de még túl korai lenne megmondani, hogy elérhető-e a 2 %-os szint. A Bizottság továbbra is úgy véli, hogy az Európai Kutatási Tanács által nyújtott vissza nem térítendő támogatások és a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések esetében 2 % alatt marad a hibaarány.

Egyes hibák azért merülnek fel, mert a kedvezményezettek nem értik a szabályokat. Ezek kezelhetők egyszerűsítés útján, bár bizonyos mértékű komplexitás mindig fennmarad. Más hibák oka az, hogy a kedvezményezettek nem tartják be a szabályokat. Bár ez az esetek kisebbik részét jelenti, a jelenlegi szabályok egyszerűsítése itt nem megoldás.

Az eddig elvégzett, a „Horizont 2020” keretprogramra vonatkozó ellenőrzések során feltárt hibaarányok¹¹ elemzéséből a következők derülnek ki:

- A hibák körülbelül 63 %-a a személyi költségek felszámításának hibáihoz kapcsolódik. Rendszeresen problémát jelent például a munkaórák helytelen számítása; a helytelen díjszabás vagy a hibás felszámított óraszám.
- A hibák körülbelül 22 %-a más közvetlen költségeket érint (nem személyi költségeket). A legáltalánosabb hiba a költségek közvetlen felmérésének hiánya.
- A hibák körülbelül 6 %-a az alvállalkozói szerződések költségeihez, 4 %-a az utazási költségekhez, 5 %-a pedig más kategóriákhoz kapcsolódik. Megjegyzendő, hogy a közvetett költségekhez kapcsolódó, a hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogramban a hibák 28 %-át kitevő hibák száma szinte nullára csökkent a közvetett költségekre vonatkozó átalányfinanszírozás bevezetésének köszönhetően.

A „Horizont 2020” keretprogram ellenőrzései során feltárt hibák azt mutatják, hogy egyes hibák elkerülhetők lennének a szabályok egyszerűsítése és a szükségtelen

¹¹

Az EUR-ban számított érték %-a a közvetlen költségek kapcsán az unió költségvetése javára végrehajtott kiigazításokhoz képest.

formaságok megszüntetése révén. Már történtek bizonyos változások a Horizont 2020 kapcsán (például új szabályok vonatkoznak a belső elszámolásra és a kiegészítő javadalmazásra), és ahol csak lehet, további változások kerülnek bevezetésre a Horizont Európa program esetében. Ezek a változások azonban már csak korlátozott hatást fognak gyakorolni a hibaarányra, és általában csak a kisebb mértékű hibákat küszöbölik ki.

Az átalányfinanszírozáshoz és az egységkosztégekhez hasonló egyszerűsített költségelszámolási módszerek szélesebb körű használata, valamint a szabályok további egyszerűsítése elő fogja segíteni, hogy a Horizont Európa program esetében csökkenjen a „Horizont 2020” keretprogramra reprezentatív alapon becsült 3–4 %-os hibaarány. Az elszámolható kosztégek visszatérítésén alapuló finanszírozási módszer hibáinak problémája azonban továbbra is fennáll. Ilyen rendszerben a reprezentatív hibaarány lecsökkenthető 2,5–3,5 %-ra, korrekciók után várhatóan körülbelül 2 %-os (de annál nem feltétlenül alacsonyabb) fennmaradó hibaarány mellett.

A „Horizont 2020” keretprogramban bevezetésre került az egyösszegű átalány útján történő finanszírozás a kkv-támogató eszköz 1. szakaszában (50 000 EUR összegű kifizetés egy kielégítő tudományos eredmény teljesítése után), az EIT TIT-jei kapcsán pedig ez alkalmazandó az EIT címkével ellátott mesterképzési programok teljesítéséhez kapcsolódó intézményi kosztégek finanszírozására. E kifizetések esetében nincs szükség további igazolásokra, például számlákra, munkaidő-elszámolásokra, kifizetési igazolásokra stb. Nincsenek pénzügyi hibák.

A Horizont 2020-ra vonatkozóan is szerepelt a javaslatban az egyösszegű átalány alapján történő finanszírozás, de azt nem megfelelőnek vagy túl korainak tartották. A Bizottság mindazonáltal a 2018-as munkaprogramja keretében végrehajt egyösszegű átalány alapján történő finanszírozáson alapuló kísérleti programokat. Ezzel egy időben több kommunikációs intézkedést is tett annak érdekében, hogy eloszlassa az érdekelt felek e finanszírozási formával kapcsolatos aggályait.

A kísérleti programot értékelni kell, különösen annak megállapítása érdekében, hogy teljesíti-e a keretprogram összes célkitűzését (nem csupán a hibaarány csökkentését). Az mindenesetre egyértelmű, hogy az egyösszegű átalány alapján történő finanszírozás szélesebb körű alkalmazása csökkentené a hibaarányt. Ugyanakkor a belső kontrollrendszer más szakaszaira tenné át a kockázatokat – fontosabbá válik az értékelés és a leszállítandó anyagok vizsgálata is.

A Horizont Európa programra vonatkozó javaslat lehetővé teszi a Bizottság számára az egyösszegű átalány alapján történő finanszírozás modelljének alkalmazását, és a Bizottság szélesebb körben kívánja használni ezt a finanszírozási modellt. Azt azonban még korai lenne megmondani, hogy az mennyire széles körben használható. Ez a jelenleg folyamatban lévő kísérleti programok eredményétől függ.

Az érintett ügyletek magas száma azt is jelenti, hogy a szisztematikus előzetes ellenőrzés magas szintje nagyon költséges lenne. A jelenlegi ellenőrzési stratégia ezért a kockázatalapú előzetes ellenőrzésekre és az utólagos ellenőrzésekre támaszkodik a hibaarány értékelése és a nem támogatható összegek felderítése és visszafizettetése terén. Mivel a hibaarány a megállapított intervallumon belül maradt, ez az ellenőrzési stratégia hatékornak tekinthető. A javaslatban szerepel egyes vonatkozások továbbfejlesztése, például a rendszerekre és eljárásokra vonatkozó ellenőrzések bevezetése, de radikális változtatásokat nem tartalmaz.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Az ellenőrzési rendszer (értékelés, kiválasztás, projektirányítás, előzetes és utólagos kontroll) költségeire vonatkozó szűkebb becslés a korábbi keretprogramok végrehajtásáért felelős bizottsági szolgálatokat tekintve 3–4 %-kal számol 2017-re vonatkozóan (beleértve a hetedik keretprogram és a Horizont 2020 irányításának költségeit is). A célkitűzések elérésének biztosításához szükséges erőfeszítésekre és az ügyletek számára tekintettel ez észszerű költségnek tekinthető.

Az elszámolható költségek visszatérítésén alapuló finanszírozási modellben nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében a kifizetéskor a várható hibakockázat 2,5–3,5 %. A lezáráskor (az ellenőrzések és a korrekciók hatását követően) a kockázat körülbelül 2 % (de annál nem feltétlenül alacsonyabb).

Az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozási modellben nyújtott vissza nem térítendő támogatások esetében a várható hibakockázat közel 0 % (a kifizetéskor és a lezáráskor is).

A hibaarányokra vonatkozó általános várakozás attól függ majd, milyen egyensúly alakul ki a két finanszírozási módszer között (elszámolható költségek visszatérítése, illetve egyösszegű átalányok). A Bizottság ahol csak lehet, az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozási modellt tervezi alkalmazni. Az e mögött álló fő ok azonban nem a hibaarány csökkentése, hanem a program valamennyi célkitűzésének elérése.

Ez a forgatókönyv azon a feltételezésen alapul, hogy a döntéshozatali folyamat során az egyszerűsítő intézkedések érdemben nem módosulnak.

Megjegyzés: ez a szakasz csak a támogatások kezelésének folyamatára vonatkozik (a különböző kezelési módszerek alapján), a közbeszerzési eljárások útján végrehajtott igazgatási és működési kiadások esetében a hiba kockázata mind a kifizetésnél, mind a lezáráskor várhatóan alatta marad a 2 %-nak.

2.3. **A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések**

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A kutatási és innovációs költségvetés végrehajtásával megbízott szolgálatoknak eltökélt szándékuk, hogy a támogatások kezelésével kapcsolatos feladatok ellátása során mindenkor felvegyék a küzdelmet a csalás ellen. A szóban forgó szervezeti egységek olyan csalásellenes stratégiákat alakítottak ki és alkalmaznak, amelyek fokozott mértékben támaszkodnak hírszerzési forrásokra, fejlett informatikai eszközöket vesznek igénybe, és az érintett munkatársak kellő felkészítésére és tájékoztatására is kiterjednek. Ezek az erőfeszítések folytatódni fognak. A javasolt intézkedések összességében – elsősorban a kockázatalapú ellenőrzési stratégiának és a megerősített tudományos értékelési és ellenőrzési rendszernek köszönhetően – jótékony hatást fejtenek ki a csalás elleni küzdelemre.

A korábbi keretprogramok végrehajtásáért felelős bizottsági szolgálatok jelenlegi, a vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó csalás elleni stratégiája, valamint a más kiadásokhoz kapcsolódó csalás elleni stratégiák is naprakésszé tételre kerülnek a Bizottság csalás elleni stratégiájának 2018-as felülvizsgálatát követően. Ez ki fog terjedni az egyösszegű átalányon alapuló finanszírozáshoz kapcsolódó kockázatokra is, mert e finanszírozási típus kapcsán másfajta kockázatokat kell figyelembe venni.

Annak hangsúlyozása mellett, hogy a kiadások összmenyiségéhez viszonyítva a csalás felderített eseteinek száma elenyésző, a kutatási költségvetés végrehajtásával megbízott főigazgatóságok továbbra is elkötelezettek a csalás elleni küzdelem iránt.

A jogszabályok biztosítani fogják, hogy az ellenőrzéseket és a helyszíni ellenőrzéseket a Bizottság szolgálatai – köztük az OLAF – az OLAF által javasolt standard rendelkezéseknek megfelelően tudják lefolytatni.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel ¹²	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	1. fejezet Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	diff./nem diff. ¹³	EFTA-országoktól ¹⁴	tagjelölt országoktól ¹⁵	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
H1	01.010101 A kutatási és innovációs programokat végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Horizont Európa keretprogram	Nem diff.	IGEN	IGEN	IGEN	NEM
	01.010102 A kutatási és innovációs programokat: a Horizont Európa keretprogramot végrehajtó külső munkatársakkal kapcsolatos kiadások					
H1	01.010103 A kutatási és innovációs programokkal: a Horizont Európa keretprogrammal kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások	Diff.	IGEN	IGEN	IGEN	NEM
	01.0201 Nyílt tudomány					
	01.0202 Globális kihívások és ipari versenyképesség					
	01.0203 Nyílt innováció					
	01.0204 Az Európai Kutatási Térség megszilárdítása					

¹² Az operatív kiadásokra gyakorolt becsült pénzügyi hatás költségvetési jogcímcsoportonként kerül bemutatásra a négy programrésze vonatkozóan. A költségvetés további, a stratégiai tervezésen alapuló bontása az éves költségvetési eljárások részeként kerülhet benyújtásra.

¹³ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

¹⁴ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

¹⁵ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete			1	Egységes piac, innováció és digitális gazdaság							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	11 825,394	12 064,784	12 307,891	12 556,625	12 812,890	13 070,006	13 336,556		87 974,145
	Kifizetési előirányzatok	(2)	2 787,096	6 858,177	8 316,885	10 284,251	11 653,515	12 675,793	13 334,400	22 064,028	87 974,145
01 02 01 Nyílt tudomány	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	3 308,230	3 375,270	3 443,480	3 513,155	3 584,895	3 656,900	3 731,270		24 613,200
	Kifizetési előirányzatok	(2 a)	779,708	1 918,658	2 326,884	2 877,379	3 260,516	3 546,602	3 730,666	6 172,787	24 613,200
01 02 02 Globális kihívások és ipari versenyképesség	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1b)	6 516,841	6 648,652	6 782,307	6 919,237	7 060,382	7 201,957	7 349,169		48 478,545
	Kifizetési előirányzatok	(2b)	1 535,937	3 779,399	4 583,050	5 667,062	6 421,523	6 984,734	7 347,981	12 158,860	48 478,545
01 02 03 Nyílt innováció	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1c)	1 731,049	1 766,131	1 801,820	1 838,279	1 875,818	1 913,494	1 952,410		12 879,000
	Kifizetési előirányzatok	(2c)	407,986	1 003,950	1 217,555	1 505,605	1 706,084	1 855,780	1 952,094	3 229,946	12 879,000
01 02 04 Az Európai Kutatási Térség megszilárdítása	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1d)	269,274	274,731	280,283	285,955	291,794	297,655	303,708		2 003,400
	Kifizetési előirányzatok	(2d)	63,465	156,170	189,398	234,206	265,391	288,677	303,659	502,436	2 003,400

A programkeretből finanszírozott igazgatási előirányzatok ¹⁶	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444		6 125,855
01 01 01 01 A kutatási és innovációs programokat végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Horizont Európa keretprogram	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	332,455	341,797	351,421	361,335	371,548	382,070	392,912		2 533,539
01 01 01 02 A kutatási és innovációs programokat: a Horizont Európa keretprogramot végrehajtó külső munkatársakkal kapcsolatos kiadások	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	68,862	70,239	71,643	73,076	74,538	76,029	77,549		511,937
01 01 01 03 A kutatási és innovációs programokkal: a Horizont Európa keretprogrammal kapcsolatos egyéb igazgatási kiadások	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982		3 080,380
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	-----------------------

millió EUR (három tizedesjegyre)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
--	------	------	------	------	------	------	------	-----------	----------

¹⁶ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Humánerőforrás										
Egyéb igazgatási kiadások										
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)									

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000
	Kifizetési előirányzatok	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humánerőforrás								
Egyéb igazgatási kiadások								
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege								

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások ¹⁷								
Humánerőforrás ¹⁸	401,317	412,035	423,065	434,411	446,086	458,099	470,462	3 045,475
Egyéb igazgatási kiadások ¹⁹	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982	3 080,380
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó kiadások részösszege	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855

¹⁷ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

¹⁸ Ezek a számadatok csak a 2020-ban a főigazgatóságoknál dolgozó engedélyezett munkavállalókat tartalmazzák, nem tartalmazzák a végrehajtó ügynökségeknél, közös vállalkozásoknál és más decentralizált szerveknél szükséges munkaerőt, sem a jövőbeli társult országok hozzájárulásaiból fizetett kiegészítő személyzetet.

¹⁹ Ezek a számadatok a jogalap végrehajtásához szükséges becsült maximális igazgatási kiadásokat jelentik. Tartalmazzák a Horizont Európa program valamely részét végrehajtó végrehajtó ügynökségek által igényelt támogatásokat is (a személyzeti kiadásokat is ideértve). Az összegek a tervezett kiszervezési eljárás eredményeként kiigazításra fognak kerülni.

ÖSSZESEN	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855
----------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

A szükséges igazgatási előirányzatokat a fellépés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított előirányzatokkal biztosítják. Az előirányzatok adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak) ²⁰							
A központban és a bizottsági képviseleteken							
A küldöttségeknél							
A kutatásban	2620	2620	2620	2620	2620	2620	2620
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED ^{20 21}							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
A programkeretből finanszírozva ²²	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
A kutatásban	1184	1184	1184	1184	1184	1184	1184
Egyéb (nevezze meg)							
ÖSSZESEN	3804	3804	3804	3804	3804	3804	3804

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Valamennyi tisztviselő és ideiglenes alkalmazott a 2021-től 2027-ig terjedő időszak teljes egészében a Horizont Európa program célkitűzéseinek teljesítésén fog dolgozni, a munkaprogramok elkészítésétől az eredmények végső terjesztéséig.
Külső munkatársak	A külső személyzet valamennyi tagja a tisztviselőket és az ideiglenes alkalmazottakat fogja segíteni abban, hogy a 2021-től 2027-ig terjedő időszak teljes egészében a Horizont Európa program célkitűzéseinek teljesítésén dolgozzanak, a munkaprogramok elkészítésétől az eredmények végső terjesztéséig.

²⁰ Ezek a számadatok csak a 2020-ban a főigazgatóságoknál dolgozó engedélyezett munkavállalókat tartalmazzák, nem tartalmazzák a végrehajtó ügynökségeknél, közös vállalkozásoknál és más decentralizált szerveknél szükséges munkaerőt, sem a jövőbeli társult országok hozzájárulásaiból fizetett kiegészítő személyzetet.

²¹ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

²² Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezes

- ☐ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☒ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN ²³	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
 - ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
 - ☒ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☒

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6011. jogcím	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
6012. jogcím							
6013. jogcím							
6031. jogcím							

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

01.02XX Harmadik felek hozzájárulásaiból származó előirányzatok

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

Harmadik országok társulási megállapodás útján járulhatnak hozzá a programhoz. A pénzügyi hozzájárulás szintjét meghatározó feltételek az egyes országokkal kötött társulási megállapodásokban kerülnek megállapításra, és azoknak biztosítaniuk kell a társult országban letelepedett szervezeteknek a programban való részvétel kapcsán juttatott összeghez képest jelentkező minden jelentős egyensúlyhiány automatikus korrekcióját, figyelembe véve a program irányítása kapcsán felmerülő költségeket is.

²³

A kétoldali társulási megállapodások még nem fixek. A társult országoktól érkező hozzájárulások hozzáadódnak az e pénzügyi kimutatásban szereplő összegekhez.

